

Nunatsinni Naalakkersuisut

Namminersorlutik Oqartussat

3900 Nuuk

Allakkasuartaatit uku atorlugit nassiunneqarpoq:

nap@nanoq.gl

govsec@nanoq.gl

Nuuk, 22.02.2022

Parisimi Isumaqatigiisummut nunatut nangaassuteqarnerup atorunnaarsinneqarnissaa pillugu tusarniaaneq

Inuit Issittormiut Siunnersuisoqatigiiffiat (ICC) Kalaallit Nunaat sinnerlugu matumuuna tusarniaanermut qulaani taaneqartumut oqaaseqaat apuuppara.

ICC-p nunatta Parisimi isumaqatigiisummut ilanngunniarnera nuannaarutigaa. Naak avatangiisit illersorniarlugit CO²-millu aniatitsineq millisinniarlugu sunik iliuuseqartoqassannersoq erseqqivinnngikkaluartoq, iluaraarput nunarsuarmioqatigiit anguniagaqatigiinneranni nunarput ilannguttussanngormat. Uumassusilinnik inuuniteqartut pinngortitamik illersuinissarput pisariaqavippoq. Innuttaasut inuuniarnerminni atugaasa pitsanngorsartariaqarnerat saneqqunneqarsinnaanngilaq, ilaatigut tamanna tunngavigalugu matuma kingorna kissaativut siunnersuutissavullu saqqummiutissavagut.

Pinngortitaq inuussutissarsiorfittut

Pinngortitaq inuussutissarsiorfigaarput aningaasarsiorfitsinnilu qitiulluinnarpoq. Mingutitsinerup aamma nunatta imartaanut anngutereemikuuvoq taamaammallu nammineq aamma iliuuseqartariaqarnerput nukingernarluni. Matumani siunnersuutit marluk eqqaassavagut.

Siullertut; umiarsuit kilisaatillu uuliamik kinertumik (issittumut naleqqussakkamik) ingerlateqarnerat atorunnaariartortinneqartariaqarpoq. Tamanna pingortitamik mianerinniinnarani aamma imaanit tunisassiatta tunineqarsinnaaneranut sunniuteqarataannaavoq, pisisartut avatangiisit mianerisariaqarnerannik paasinnikkiartornerat ilutigalugu.

Aappaasaanik; nuannaarutigaarput Naalakkersuisut plastikip atugaanerata annikillisarneqarnissaanik siunertaqarmata. Tusartalerparput imaani uumassusillit mikroplastinik akoqalereersimasut, miluumasuugunik, timmiaagunk aalisagaaguilluunniit. Plastikkip taamatut siaruaassimatigaluni atugaarujussuarnerata tunisassiatsinnut peqqissutsitsinnullu sunniuteqalersinnaanerata assut aarlerinartutut isigaarput. ICC-p sutigut tamatigut plastikkip atugaanerani annikillisaaneq tapersersorpaa.

Nukissiorneq pinngortitap tunniussinnaasai atorlugit

Nukissiuutit issittormiunut pingaaruteqarluinnarput uulialu tunngavigalugu angallannitsinni, nukissiorneq kiassarnitsinnilu annertunerpaamik atuiffiullutik. Nunatsinni pinngortitap nukingit atorlugit nukissiorneq periarfissaqarluarpoq, erngup nukinga tamatumani sallersaalluni. Periarfissat allat ataasiakkaarlugit taakkartunngikkaluarlugit, kajumissaarutigissavarput naalakkersuinikkut aalajangerniarneqassasoq qaqugu uulianik atuinita minnerpaaffimmiisilersinnaanera. Tamatuma saniatigut aamma kajumissaarutigissavarput sutigut tamatigut pinngortitamut mianerinninnerulluta inuuneqalernissatsinnut iliuuserineqarsinnaasut amerlasoorpassuit qaqilerneqassasut.

Inuuniarnermi atukkat

Inuuniarnermi atukkatta oqinnerulersinnaanerat avatangiisinik mianerinnilluni inuuneqalernissamut piareersarnermi ilaatinneqartariaqarput. Ilaatigut pinngortitamut innarliisuunngitsumik ingerlatsinerup akisoorujussuartut oqaatiginiarneqartanera tamatigut ilumoortuunngilaq.

Assersuutigalugu sanaartornermi atortorineqartut sumik pinngornerat, nukimillu qanoq atuinerat sukumiisumik misissuiffigisariaqarpoq "qorsuusumik" ingerlatsilernissaq siunertaralugu. Inissiat illullu kiassarneqartanerat amerlasuunut aningaasatigut nammakkiisarpoq. Inissialiornermi sapinngisamik kiammik atuinikitsunik sanaartortoqartariaqarpoq, oqorsarluakkanik issittumilu inuunitsinnut naleqquttumik ilusilersukkanik.

Aningaasalersuisariaqarneq

Tusarniaanermi allagaqaammi nalunaarutigineqarpoq Parisimi isumaqatigiisummut ilanngunneq immi innuttaasunut aningaasatigut sunniuteqarnissaa ilimanaateqanngitsaq, inuussutissarsiortunullu aningaasatigut kingunissai sulii naatsorsorneqarsinnaanngitsut. Allaffissornikkut suliasat aningaasaliissutigineqareersunit matussuserneqarsinnaasut naatsorsuutigineqarpoq.

Taamakkaluartoq ICC-mit ilimagilluinnarparput naatsorsuutigalugulu piviusunngortitsiniarnermi aningasaliissuteqartarnissaq pisariaqassasoq, piffissalli ingerlanerani inuuniarnermi inuussutissarsiornermilu iluaqutaalissasoq aamma neriutigaarput.

Nunat inoqqaavinut tunngasut

Nunat Inoqqaavisa ineriartortitsinissaminnut pisinnaatitaaffiit tunngasut Parisimi isumaqatigiisummi eqqaaneqarsimanngikkaluartut, isumaqarpugut nunatsinni iliuusissat sammeneqarneranni pisinaatitaaffiit (UNDRIP) taakku aallaavigineqarlutillu ilanngunneqassasut.

Immitsinnut Issittormiutut, Nunallu inoqqaavisut pinngortitamut ilaasutut isigaluta pisortatigoortumik iliuusissat aallaaveqarnissaat pingaarutilittut isigaarput. ICC-mi piareersimavugut tamakkunatigut suleqataanissamut siunnersuinissamullu.

Malitseqartitsineq

Naatsorsuutigaarput tusarniaaneq manna Parisimi isumaqatigiisummut ilanngunniarnermi alloriarneq siulliusaq. Aamma naatsorsuutigaarput kajumissaarutigalugulu iliuusissatut siunnersuutaajumaartut pillugit akuutinneqaqqikkumaarluta, oqaaseqarsinnaajumaarluta siunnersuuteqarsinnaajumaarlutalu.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Hjalmar Dahl

Inuit Issittormiut Siunnersuisoqatigiivi, Kalaallit Nunaanni siulittaasoq